

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/11/2021
Identifikačné číslo spisu:	5120212470
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2021
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5120212470.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EuroSpotrebiteľ, SK, so sídlom v Kysuckom Novom Meste, Sládkovičova 1222/73, IČO: 51 428 148, proti žalovanému Union zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 10, IČO: 36 284 831, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 13C/1/2020, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Na prejednanie sporu vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 13C/1/2020 je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Na Okresnom súde Žilina na základe podanej žaloby žalobcom o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach podľa § 301 a nasl. Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), sa viedlo konanie pod sp. zn. 17Csp/98/2020. Okresný súd Žilina opierajúc sa o § 43 ods. 1 CSP vyslovil svoju kauzálnu nepríslušnosť a spis postúpil na prejednanie Krajskému súde v Banskej Bystrici ako súdu kauzálnu príslušnému na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 31 ods. 1 písm. b/ CSP (č. 1. 15 spisu).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením Okresným súdom Žilina nesúhlasil a predložil spor vedený na jeho súde pod sp. zn. 13C/1/2020 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti. Uviedol, že nejde o spor z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach, aj keď žalobca takto žalobu označil a poukázal v nej na ustanovenia súvisiace s takýmto druhom sporu. V zmysle zásady „iura novit curia“ mal však Okresný súd Žilina podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici pred postúpením veci Krajskému súde v Banskej Bystrici zobrať do úvahy skutočnosť, že z hľadiska obsahového vyplýva žalobcom požadované určenie z verejnoprávneho vzťahu, konkrétne zo vzťahu z verejného zdravotného poistenia, pričom sa jedná o požadované určenie vo vzťahu k správemu aktu, čo znamená, že nie sú splnené predpoklady na postúpenie sporu v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. b/ CSP. Krajský súd ďalej uviedol, že zákonnosť správnych aktov vyplývajúcich z verejnoprávnych vzťahov, preskúmajajú na základe žalôb správne súdy v správnom súdnictve v zmysle § 2 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z. z. (č. 1.

21 spisu).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 43 ods. 2 CSP) na rozhodnutie o príslušnosti, prejednal vec bez pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu Banskej Bystrici s postúpením sporu nie je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

6. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Podľa § 12 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 31 ods. 1 písm. b/ CSP na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne.

8.1. Citované ustanovenie CSP je jedinou výnimkou v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach z takmer bezvýnimočne zavedeného pravidla o druhej príslušnosti súdu, v zmysle ktorej rozhoduje v prvej inštancii zásadne okresný súd. V konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, kde sa rozhoduje o neprijateľnosti zmluvných podmienok, rozhoduje v prvej inštancii krajský súd.

9. Podľa § 301 CSP konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je konanie, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky nezávisle od okolností konkrétneho prípadu.

10. Podľa § 302 CSP žalobu podľa § 301 môže proti dodávateľovi podať iba právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu.

11. Právna úprava sporov s ochranou slabšej strany (§ 290 a nasl. CSP) vrátane konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 CSP) predstavuje implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (ďalej aj „smernica 2009/22/ES“). Ide o osobitný typ konania, ktorého zmyslom a účelom je vysloviť neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách alebo určiť obchodnú praktiku za nekalú mimo rámca konkrétneho sporu medzi spotrebiteľom a dodávateľom, na návrh osobitne procesne legitimovaných subjektov (§ 302 CSP) a so špecifickými účinkami rozsudku (§ 305 CSP). Podľa smernice 2009/22/ES osobitná procesná legitimácia na uplatnenie žalobného práva v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach svedčí predovšetkým: a) nezávislému orgánu, príp. niekoľkým orgánom špecificky zodpovedným za ochranu záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v členských štátoch, v ktorých tieto orgány existujú, alebo b) organizáciám, ktorých účelom je ochrana záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v súlade s kritériami stanovenými vnútroštátnym právom. Procesnou legitimáciou na uplatnenie žaloby z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach disponujú dve kategórie subjektov, a to 1) právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa, ide o tzv. spotrebiteľské ochranné združenia a 2) orgány dohľadu podľa osobitných predpisov (v podmienkach Slovenskej republiky predovšetkým Národná banka Slovenska a Slovenská obchodná inšpekcia, ktorej doterajšia prevažne verejnoprávna ingerencia do

ochrany práv spotrebiteľa sa rozširuje aj na oblasť tohto druhu súdneho konania).

12. Z obsahu spisu najvyšší súd zistil, že v danom spore sa žalobca žalobou podanou na Okresnom súde Žilina v zmysle žalobného petitu domáhal určenia, že „v relevantnom období v roku 2020 podvodné, hrubo nedbanlivostné, úmyselné až zlomyseľné opakované vydávanie nezákonného a vecne nesprávneho exekučného titulu formou nesprávneho a nezákonného výkazu nedoplatku na verejnom zdravotnom poistení pre neexistujúci alebo zaplatený dlh v neprospech spotrebiteľa je nekalou obchodnou praktikou v neprospech spotrebiteľa, a aby súd zakázal žalovanej používať túto nekalú obchodnú praktiku v neprospech spotrebiteľov.“

13. Podľa názoru najvyššieho súdu v danom prípade neexistuje rozpor medzi prejavom žalobcu (§ 302 CSP) urobeným v jeho žalobnom podaní a jeho vôľou. Formálne označenie žaloby korešponduje s jej obsahom, ktorej jednoznačným cieľom je iniciovať konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 a nasl. CSP, čo opakovane zdôraznil vo svojej žalobe aj samotný žalobca. Predmet civilného sporu zásadne neurčuje súd, ale žalobca, ako dominus litis (pán sporu, ten kto podal žalobu) v konaní. To vyplýva predovšetkým z dispozičného princípu sporového konania, ktorý sa prejavuje predovšetkým v tom, že žalobca sa rozhodne uplatniť, resp. neuplatniť verejne svoje subjektívne právo na súdnu ochranu. Samotné posúdenie dôvodnosti uplatneného žalobného nároku, ako a j žalobných dôvodov, (či opakované vydávanie nesprávneho exekučného titulu formou výkazu nedoplatku na verejnom zdravotnom poistení pre neexistujúci alebo zaplatený dlh, je alebo nie je nekalá obchodná praktika v neprospech spotrebiteľov), rovnako ako aj procesnú legitímáciu strán sporu (ne/existenciu pasívnej a aktívnej vecnej legitímácie strán sporu v zmysle bodu 11. tohto rozhodnutia) je úlohou Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu kauzálnie príslušného na konanie podľa § 31 ods. 1 písm. b/ CSP. Kauzálna príslušnosť znamená, že určité typy káuz prejednávajú len veľmi špecificky určené súdy. Jej zmyslom je istá miera špecializácie súdov a sudcov.

14. Výslovením kauzálny nepríslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici vo vyššie uvedenom kontexte by najvyšší súd neprípustne zmenil predmet civilného sporu, ktorý zásadne neurčuje súd, ale žalobca ako tzv. dominus litis modelujúci predmet súdnej ochrany (§ 131 CSP) a označujúci jednotlivé strany sporu (§ 132 ods. 1 CSP).

15. Najvyšší súd preto v súlade s § 43 ods. 2 CSP rozhodol o príslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici na prejednanie a rozhodnutie sporu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.